

آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ بنا به پیشنهاد شماره ۵۳۲۱۲/۱۰۱ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱-

مقررات این آیین نامه در اجرای قانون آیین نامه معاملات دولتی و درمورد پیش پرداخت و مبلغ و نوع تضمین ها شامل قراردادهای خدمات مشاوره، مدیریت طرح، امور تحقیقاتی، امور پیمانکاری، ساخت تجهیزات و نصب، خرید ماشین آلات، تجهیزات، کالا، مواد و مصالح و قراردادهای حمل و نقل به تنهایی یا بصورت مجموعه ای از دو یا چند مورد از آنها می باشد.

ماده ۲-

انواع تضمین قراردادهای از نظر موضوع کاربرد آنها در قرارداد به شرح زیر است:

الف تضمین شرکت در مناقصه (وجه التزام)

ب تضمین انجام تعهدات.

ج تضمین پیش پرداخت.

د تضمین حسن انجام کار.

ماده ۳-

انواع ضمانت های معتبر در معاملات دولتی به شرح زیر است:

الف - ضمانت نامه بانکی.

ب - ضمانت نامه های صادر شده از سوی موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز لازم از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند.

ج - وجه نقد.

د - سفته با امضای صاحبان امضای مجاز با مهر شرکت.

به این ماده اضافه شد:

((و - ضمانت نامه های صادره توسط صندوقهای حمایتی دولتی که به موجب قانون تأسیس شده و

یا می شوند و طبق اساسنامه فعالیت می نمایند.))

ه- سایر ضمانت نامه ها شامل:

- ۱- وثیقه ملکی معادل نود درصد (۹۰٪) ارزش کارشناسی رسمی آن.
- ۲- انواع اوراق مشارکت (موضوع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶)
- ۳- سهام شرکت های سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به ماخذ هفتاد درصد (۷۰٪) ارزش روز آن.
- ۴- مطالبات تایید شده قراردادهای ازسوی دستگاههای اجرایی و ذیحسابان مربوط.

ماده ۴ -

در قراردادهای خدمات مشاوره، قراردادهای خدمات مدیریت طرح و امور تحقیقاتی تضمین ها از نوع تضمین پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار است که به شرح زیر تعیین و پرداخت می شود:

الف - تضمین پیش پرداخت :مبلغ پیش پرداخت برای خدمات مربوط به مطالعه و طراحی و خدمات تحقیقاتی، معادل بیست درصد (۲۰٪) مبلغ اولیه حق الزحمه مربوط (مبلغ برآورد حق الزحمه)و برای خدمات مربوط به دوره ساخت و تحویل معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ اولیه حق الزحمه مربوط می باشد که در ازای تضمین به نفع دستگاه اجرایی و بدون کسر کسورات قانونی پرداخت می شود.

ب - تضمین حسن انجام کار :بابت تضمین حسن انجام کار، معادل ده درصد (۱۰٪) ازهر پرداخت حق الزحمه کسر و در حساب سپرده نگهداری می شود.

مبالغ نقدی سپرده حسن انجام کار در ازای تضمین به نفع دستگاه اجرایی، به طرف قرارداد دستگاه اجرایی بازگردانده می شود.

تبصره- تضمین معتبر در این قراردادها شامل تضمینهای نوع ((الف))، ((ب))، ((د)) و ((ه)) مندرج در ماده (۳) میباشد

ماده ۵ -

در قراردادهای پیمانکاری، ساخت تجهیزات و نصب، انواع تضمین ها شامل تضمین شرکت در مناقصه، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار **تابع آیین نامه معاملات دولتی** میباشد که به شرح زیر مبلغ آنها تعیین و پرداخت می شود:

الف - تضمین شرکت در مناقصه:

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه برحسب درصدی از برآورد هزینه اجرای کار می تواند به شرح جدول زیر تعیین شود:

برآورد هزینه اجرای کار:

تا ۱۰۰ میلیون ریال : ۰,۵٪

مازاد بر ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیون ریال : ۰,۵٪

مازاد بر ۱۰۰۰ تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال : ۰,۳٪

مازاد بر ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال : ۰,۲٪

تضمین معتبر برای شرکت در مناقصه شامل تضمین های نوع ((الف)), ((ب)), ((د)) و ((ه-۲)) مندرج در ماده (۳) میباشد.

ب- تضمین انجام تعهدات:

مبلغ تضمین انجام تعهدات در مورد معاملاتی که موضوع آن انجام امور ساختمانی یا باربری یا فروش ماشین آلات باشد معادل پنج درصد (۰,۵٪) و در مورد سایر معاملات ده درصد (۱,۰٪) مبلغ معامله است. تضمین معتبر برای انجام تعهدات بر حسب درصدی از مبلغ اولیه پیمان به شرح جدول زیر است:

مبلغ اولیه پیمان:

تا ۳۰ میلیارد ریال : ۰,۵٪ نوع ضمانت نامه (به شرح مندرج در ماده ۳): ((الف)), ((ب)), ((ج)) و ((ه))

مازاد بر ۳۰ تا ۷۰ میلیارد : جمعاً ۰,۵٪ شامل ۰,۲,۵٪ نوع ضمانت نامه (به شرح مندرج در ماده ۳):

((الف)), ((ب)), ((ج)) و ((ه)) و ۰,۲,۵٪ ((الف)), ((ب)), ((ج)) و ((ه))

مازاد بر ۷۰ میلیارد : جمعاً ۰,۵٪ شامل ۰,۱,۵٪ نوع ضمانت نامه (به شرح مندرج در ماده ۳): ((الف)), ((ب)), ((ج))

و ((ه)) و ۰,۳,۵٪ ((الف)), ((ب)), ((ج)) و ((ه))

ج- تضمین پیش پرداخت:

۱- پیش پرداخت در قراردادهای پیمانکاری و نصب : تعیین میزان پیش پرداخت (با رعایت سقف ۰,۲۵٪ بند (۳) ماده (۱۱) آیین نامه معاملات دولتی) به عهده دستگاه اجرایی است.

مبلغ پیش پرداخت حداقل در سه قسط به شرح زیر در ازای تضمین به نفع دستگاه اجرایی بدون کسر کسورات قانونی پرداخت می شود:

قسط اول معادل هشت درصد (۰,۸٪) پس از تحویل کارگاه، قسط دوم معادل شش و نیم درصد (۰,۶,۵٪) پس از تجهیز کارگاه لازم برای شروع عملیات و قسط سوم معادل پنج و نیم درصد (۰,۵,۵٪) پس از انجام سی درصد (۰,۳۰٪) مبلغ اولیه پیمان طبق صورت وضعیتهای موقت بدون محاسبه مصالح پای کار. پس از واريز اقساط اول و دوم پیش پرداخت، معادل چهارده و نیم درصد (۰,۱۴,۵٪) از مبلغ ناخالص تمام صورت وضعیت های موقت (به استثنای تعدیل، مابه التفاوت نرخ مصالح و پرداختهای مشابه) کسر می شود و برای واريز قسط سوم معادل

هشت درصد (۰.۸٪) علاوه بر چهارده و نیم درصد (۵.۱۴٪) یادشده از صورت وضعیت ها کسر می شود به نحوی که مبلغ پیش پرداخت تا آخرین صورت وضعیت موقت مستهلک شود. در صورت ضرورت تادیه پیش پرداخت در بیشتر از سه قسط و یا تفکیک پیش پرداخت بخشهای مختلف کار، اقساط پیش پرداخت و نحوه واریز آنها، باید در شرایط خصوصی پیمان مربوط درج شود. ۲- پیش پرداخت در قراردادهای ساخت تجهیزات: مبلغ پیش پرداخت معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مبلغ اولیه قرارداد است.

اقساط پیش پرداخت با توجه به برنامه زمانی ساخت و تحویل تجهیزات و نیز اقساط بازگرداندن پیش پرداخت به تناسب تحویل تجهیزات و پرداخت وجه آنها تعیین و در شرایط خصوصی قراردادهای مربوط درج می شود. تضمین معتبر برای پیش پرداخت شامل تضمین های نوع، (الف)، (ب)، و (ه) مندرج در ماده (۳) میباشد.

تبصره -

دستگاههای اجرایی می توانند به جای تضمین های تادیه پیش پرداخت، سفته با امضای صاحبان امضای مجاز شرکت پیمانکار دریافت کنند به شرط آنکه مبلغ پیش پرداخت را به حساب مشترک دستگاه اجرایی و پیمانکار واریز نموده و با نظارت دستگاه اجرایی به مصرف تجهیز کارگاه، تکمیل ماشین آلات و خرید مصالح برسانند. پیمانکار باید ماشین آلات خریداری شده از این محل را به عنوان وثیقه واریز پیش پرداخت در رهن دستگاه اجرایی قرار دهد و تا تصفیه بدهی خود بابت پیش پرداخت حق خارج کردن آنها را از کارگاه بدون اجازه دستگاه اجرایی ندارد.

د - تضمین حسن انجام کار:

بابت تضمین حسن انجام کار در معاملات ساختمانی و باربری معادل ده درصد (۱۰٪) از هر پرداخت (صورت وضعیت موقت، تعدیل، مابه التفاوت نرخ مصالح و پرداختهای مشابه) کسر و در حساب سپرده نگهداری میشود. هشتاد درصد (۸۰٪) مبالغ سپرده حسن انجام کار در ازای تضمین های نوع «ه» و «ب» ، «الف» مندرج در ماده ۳ به پیمانکار بازگردانده می شود.

تبصره -

دستگاههای اجرایی می توانند برای گشایش مالی و اعتباری پروژه ها بنا به تشخیص بالاترین مقام کارفرما علاوه بر بازگرداندن هشتاد درصد مبالغ سپرده حسن انجام کار، نسبت به استرداد بیست درصد باقیمانده سپرده حسن انجام کار صرفاً در قبال بلوکه نمودن مطالبات تأییدشده ارسالی از سوی دستگاههای اجرایی نزد ذیحسابان مربوط (به عنوان حسن انجام کار) اقدام نمایند.

ماده ۶ -

در قراردادهایی که شامل دو یا چند مورد از کارهای مشاوره، مدیریت طرح، ساخت تجهیزات، پیمانکاری و نصب است، انواع تضمین ها شامل تضمین شرکت در مناقصه، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار می باشد. مبلغ و شرایط تضمین های این نوع قراردادها طبق مقررات تعیین شده برای قراردادهای پیمانکاری و نصب (درج شده در ماده ۵) می باشد. مبلغ و شرایط پیش پرداخت این قراردادها با توجه به نسبت مبلغ برآورد هزینه تجهیزات و مبلغ برآورد زینه اجرا (پیمانکاری و نصب) به تناسب، طبق ماده (۵) تعیین می شود.

ماده ۷ -

در قراردادهای خرید ماشین آلات، تجهیزات، کالا، مواد و مصالح و قراردادهای حمل و نقل، ضمانت های معتبر از نوع تضمین شرکت در مناقصه، تضمین انجام تعهدات و تضمین پیش پرداخت می باشد. میزان تضمین شرکت در مناقصه خرید و قراردادهای حمل و نقل با توجه به موضوع و خصوصیات معامله و به «الف» تشخیص دستگاه مناقصه گزار حداقل پنج درصد مبلغ برآوردی معامله تعیین می گردد که از انواع «ه - ۲» و «ج»، «ب» مندرج در ماده (۳) می باشد

تضمین انجام تعهدات، معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ اولیه پیمان (مبلغ پیشنهادی فروشنده) است که برحسب درصدهای جدول بند «ب» ماده (۵) تعیین می گردد و باید قبل از انعقاد قرارداد توسط فروشنده ارائه شود. میزان پیش پرداخت برطبق آیین نامه معاملات دولتی تا سقف بیست و پنج درصد (۲۵٪) مبلغ معامله تعیین می گردد که در قبال تضمین های نوع «ه - ۲» و «ج»، «ب»، «الف» مندرج در ماده (۳) پرداخت خواهد شد تضمین پیش پرداخت باید تا پایان مدت قرارداد دارای اعتبار بوده و مادام که مهلت های فوق منقضی نشده باشد، فروشنده مکلف به تمدید اعتبار آن است.

استرداد تضمین انجام تعهدات این قراردادها مشمول موارد عام از نحوه استرداد تضمین هاست که در تبصره ذیل ماده (۸) آمده است.

ماده ۸ -

دستگاههای اجرایی باید از برگهای (فرمهای) پیوست این آیین نامه (نمونه یک تا چهار) برای تضمین های نوع «الف» و «ب» مندرج در ماده (۳) استفاده کنند. شرایطی که در برگهای یادشده برای استرداد یا ابطال ضمانت های بانکی تعیین شده است برای انواع دیگر تضمین نیز باید رعایت شود.

تبصره ۱-

موارد عام در مورد نحوه استرداد تضمین ها عبارتند از:

۱- تضمین شرکت در مناقصه مربوط به برنده مناقصه پس از ارائه تضمین انجام تعهدات و انعقاد قرارداد مسترد خواهد شد.

- ۲- تضمین یا سپرده پیش پرداخت به تناسب انجام کار یا تحویل کالا براساس گواهی کارفرما آزاد می گردد.
- ۳- تضمین انجام تعهدات پس از تحویل موقت و صدور گواهی تحویل موقت مسترد می گردد.
- ۴- در مواردی که به تشخیص کارفرما در خرید کالا حصول اطمینان از صحت عملکرد آن براساس مشخصات مربوط لازم باشد پنجاه درصد (۵۰٪) از ضمانتنامه یا سپرده انجام تعهدات برطبق ردیف (۲) آزاد و پنجاه درصد (۵۰٪) دوم پس از پایان دوره تضمین و صدور گواهی تحویل قطعی مسترد می گردد.
- آزادسازی این بخش از تضمین انجام تعهدات منوط به گواهی کارفرما مبنی بر تحویل نقشه های «چون ساخت» و دستورالعملهای بهره برداری و نگهداری می باشد.
- ۵- استرداد کسور وجه الضمان قراردادهای منعقد با مصوبات قبلی، تابع مقررات زمان انعقاد قرارداد خواهد بود.

تبصره ۲-

تازمان اجرایی شدن استفاده از نمونه ضمانت نامه های موضوع این ماده توسط بانکها اجازه داده میشود ضمانت نامه هایی که در فاصله زمانی تصویب آیین نامه لغایت پایان سال ۱۳۸۲ مطابق فرم های ابلاغی در مقررات مورد عمل قبلی توسط بانکها صادر شده یا می شود مورد قبول دستگاههای اجرایی قرار گیرد. بانکها مکلفند حداکثر از اول سال ۱۳۸۳ به بعد کلیه ضمانت نامه ها را برطبق نمونه های جدید ابلاغی صادر و ارائه نمایند.

ماده ۹ -

سایر شرایط لازم در مورد تضمین های قراردادها طبق شرایط عمومی قراردادهای مصوب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد.

ماده ۱۰ -

دستورالعمل استفاده از تضمین های نوع «ه» مندرج در ماده (۳) تا دو ماه پس از ابلاغ این تصویب نامه به وسیله وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و توسط سازمان یادشده برای اجرا ابلاغ می شود. تا ابلاغ آیین نامه مذکور، دستگاههای اجرایی می توانند با تشخیص خود از تضمین های نوع «ه» مندرج در ماده (۳) استفاده کنند

ماده ۱۱ -

تضمین معتبر برای انعقاد قرارداد با شرکت های خارجی، فقط ضمانت های بانکی از بانک های مورد تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است. ضمانت نامه بخش ارزی قراردادها به لحاظ مقدار باید حداقل معادل بخش ارزی قرارداد و نوع آن همان ارز قرارداد باشد. مبلغ پیش پرداخت و شرایط پرداخت یا بازپرداخت سهم ارزی پیش پرداخت قراردادها، طبق ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمان واگذاری کارها می باشد.

ماده ۱۲ -

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه و پاسخگویی به سوالات احتمالی را برعهده دارد.

ماده ۱۳

این تصویب نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۱۰۷۲۹/۲۶۵۹۰ ه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱ میگردد
معاون اول رییس جمهور محمدرضا عارف

شماره ۳۰۹۸۰/ت/۲۰۰۷۱ ه

۱۳۸۳/۴/۲۱

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی، موضوع تصویب نامه شماره ۴۲۵۶/ت/۲۸۴۹۳ ه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱
به شرح زیر اصلاح میگردد:

۱- در صدر ماده (۵) بعد از عبارت «حسن انجام کار» عبارت «تابع آیین نامه معاملات دولتی» اضافه شود و در بند « الف » ماده (۵) عبارت « به شرح جدول زیر تعیین میشود » به عبارت « میتواند به شرح زیر تعیین شود» اصلاح میگردد.

۲- بند «ب» ماده (۵) و جدول ذیل آن به شرح زیر اصلاح می گردد:

ب- تضمین انجام تعهدات: مبلغ تضمین انجام تعهدات در مورد معاملاتی که موضوع آن انجام امور ساختمانی یا باربری یا فروش ماشین آلات باشد معادل پنج درصد (۵٪) و در مورد سایر معاملات ده درصد ۱۰٪ مبلغ معامله است.

۳- در جزء (۱) بند «ج» ماده (۵) عبارت « مبلغ پیش پرداخت معادل بیست درصد (۲۰٪) مبلغ اولیه پیمان است »

به عبارت «تعیین میزان پیش پرداخت (بارعایت سقف ۲۵٪ بند (۳) ماده (۱۱) آیین نامه معاملات دولتی) به عهده دستگاه اجرایی است » اصلاح میشود.

۴- در بند «د» ماده (۵) بعد از عبارت « تضمین حسن انجام کار، بابت تضمین حسن انجام کار» عبارت « در معاملات ساختمانی و باربری » اضافه گردد.

۵-در ماده (۷) عبارت « حداقل ۵٪ جایگزین عبارت « حداکثر تامینان پنج درصد» شود .

۶-در بند (۵) تبصره (۱) ماده (۸) عبارت « مقررات زمان انعقاد قرارداد خواهد بود» جایگزین عبارت « مفاد این تصویب نامه میباشد » میگردد.

معاون اول رییس جمهور محمدرضا عارف

شماره ۱۵۱۲۹۰/ت ۳۹۵۱۱ ه

مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۹

الحاق یک تبصره به بند « د » ماده (۵) آیین نامه تضمینی برای معاملات دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۶/۴ بنا به پیشنهاد شماره ۲۲۸۱۷/۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۵ وزارت راه و ترابری و به استناد ماده (۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - تصویب نمود :

متن زیر به عنوان تبصره به بند « د » ماده (۵) تصویب نامه شماره ۴۲۹۵۶/ت ۲۸۴۹۳ ه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱ اضافه می گردد:

تبصره -

دستگاههای اجرایی می توانند برای گشایش مالی و اعتباری پروژه ها بنا به تشخیص بالاترین مقام کارفرما علاوه بر بازگرداندن هشتاد درصد مبالغ سپرده حُسن انجام کار، نسبت به استرداد بیست درصد باقیمانده سپرده حُسن انجام کار صرفاً در قبال بلوکه نمودن مطالبات تأییدشده ارسالی از سوی دستگاههای اجرایی نزد ذیحسابان مربوط (به عنوان حُسن انجام کار) اقدام نمایند.

به هنگام پرداخت مطالبات پیمانکار توسط دستگاههای اجرایی معادل مبلغ مقرر به موجب این تبصره از محل مطالبات کسر و به حساب سپرده مربوط واریز می گردد.

معاون اول رییس جمهور - محمد رضا رحیمی -